

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΔΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΟΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
'Από τὰς 1 'Ιανουαρίου ἕως 1 'Ιουλίου
'Εσωτερικοῦ ὄφ. 8.—'Ἐξωτερικοῦ ὄφ. κρ. 8.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Διεθνὴς Πολιτικὴ. — Παύλου Ζανέ, τὰ τελικὰ αἰτία (κατὰ μεταφράσιν Νικ. Γ. Γαλανοῦ). — Εὐαγγελικὸν Κήρυγμα Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. Πόθεν αἱ δεισιδαμονίαι καὶ ἡ κατὰ τοῦ κλήρου περιφρόνησις. — Σημειώσεις περὶ φυλακῶν, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου. — Ὁ Χριστιανὸς καὶ ὁ θάνατος (ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου). — Ἐν τῷ Φλαβίῳ Ἀμφιθέατρῳ. — Δωρεὰ. — Ἀπόστολος καὶ Ἰθαγγέλιον. — Κήρυγμα τῆς Ἀναπλάσεως.

Ἡ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Θὰ ἦτο ἄδικον βεβαίως εἰς ἡμεῖς εἶπεν ὅτι τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα ἐπέδρασε διὰ τῶν αἰώνων καὶ ἐπὶ τῆς διεθνούς πολιτικῆς. Ἴδρα κατὰ τὸν λήγοντα αἰῶνα παρουσιάσθησαν πολλὰ φαινόμενα μαρτυροῦντα, ὅτι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ συνδιαλλακτικότης ἐγείναν οἰκειότεραι πρὸς τὴν κόσμον τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς.

Σήμερον οἱ πόλεμοι σχετικῶς ὀλιγόστευσαν. Ἐν δὲ ἐξαιρέσει τινὲς τὴν ἀναγκαίαν, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀμέσου διεξαγωγῆς αὐτῶν βαρβαρότητα διὰ τῶν φρικαλεοτήτων τῶν μαχῶν καὶ τῶν πολιορκιῶν, θὰ εὖρη ὡς πρὸς τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν, τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας, τοὺς αἰχμαλώτους, ἀρχὰς ἡμερώσεως καὶ φιλανθρωπίαις, αἵτινες θὰ ἐξέπληττον τοὺς ἐπεικαστέρους πολεμιστὰς τοῦ παρελθόντος. Ἐκτὸς τούτου ἐντροπὴ τινὲς ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὑφίσταται ὡς πρὸς τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰς αἰτίας τῶν πολέμων. Ἡ ἰσχύς δηλαδὴ καὶ ἡ βία δὲν σφύρουσι τὸ ζῆλον μεθ' ὅσας ἄλλοτε ἰταμότητος καὶ ἀνασχυντίας. Ἡ κοινὴ συνείδησις δὲν ἀνέχεται πολὺ πρεφανῶς ἀδίκους πολέμους, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ προκαλοῦντες αὐτοὺς ἐπιζητοῦσιν εὐνοίας δυναμένας νὰ τοῖς παράσχωσι τὰ προσχήματα τοῦλάχιστον τοῦ δικαίου. Κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα πολλοὶ πόλεμοι προελήφθησαν, χρησιμοποιοῦν τῆς διαιτησίας ἀντὶ τῆς σπάθης. Ταῦτα πάντα ἀποτελοῦσι κατὰκτησιν τινὰ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος ἐπὶ τοῦ συγχρόνου πολιτικοῦ καὶ διπλωματικοῦ κόσμου.

Ἄλλ' ἡ συνείδησις τοῦ Χριστιανοῦ ἐκταράττεται καὶ θλίβεται ὑπὸ πολλῶν ἄλλων φαινομένων τῆς διεθνούς πολιτικῆς, μαρτυροῦντων ὅτι ἡ βαρβαρότης καὶ ἡ ἀνασχυντία εἶνε πολλὰς ἐτι τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς. Μόνον τὸ γεγονός, ὅτι οἱ Μεγάλοι λεγόμενοι Δυνάμεις ὑποβλέπονται ἀναμεταξύ των πάμποιοι καὶ συντρίβουσι τοὺς λαοὺς τῶν ὑπὸ ἀφόρητα στρατιωτικὰ βίρη, ἀποτελεῖ σκισματώδη κηλίδα τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Τί θὰ ἐλέγχετε δι' ἀνθρώπους κομφευσμένους, τοῦ λευκοῦ λαίμοδου, τοῦ φράκου, τῶν χειροκτιῶν, τῶν ὑποκλίσεων, τῶν ἀβροτήτων, οἵτινες ἀνταλλάσσουν φιλόφρονας χειραψίας καὶ γλυκύτατα μειδιήματα καὶ ἐπιδεικνύουσιν ὑπεροχὴν μορφώσεως, ἐνῶ εἰς τὰ μανικέτια φυλάττουσιν ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον ἐγχειρίδιον καὶ διὰ τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐπιφυλάσσουν εἰς πρώτην ἀφορμὴν ρεβόλβερ ; Ἄ ! ! λοιπόν. Ἡ εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ παρουσιάζει πολλὰς κομφευσμένην ἀγριότητα, χειροτέραν ἀπὸ τὴν τῆς εἰκόνας ταύτης.

Ἡ ἀρπαγὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἶνε τι μισαρὸν, ἀλλὰ μισαρώτερα καθίσταται, ὅταν ἐν τῷ φανερῷ τῆ προσοδῆ τις καὶ χαρακτηρὰ σεμνῶν. Ἡ εὐρωπαϊκὴ δὲ πολιτικὴ εὖρε τρόπον φάριστοκώτατον τοῦ ποιεῖν τὰς ἀρπαγὰς τῆς. Ποῖος οὗτος ; Ἡ ἰσορροπία. Ἡρπασεν ὁ εἰς ἀντὶ νὰ ἐξαναγκασθῆ πρὸς ἀπόδοσιν, ἀρπάζει καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος καὶ ὁ πέμπτος, οὕτω δὲ ἐγκλημα δὲν ὑφίσταται, κατὰ τὴν διπλωματίαν, ὅταν διὰ τῆς ἐπεκτάσεως αὐτοῦ καὶ τῆς συμμετοχῆς πλειόνων ἐπραγματοποιήθῃ ἡ ἰσορροπία. Ἐξ ἀναλογίας εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον ἠδύνατο νὰ ὑποστηρικθῆ τὸ ἐξῆς ὅταν κλαπῆ ἄτομόν τι, ἡ λύσις δὲν πρέπει νὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς εἰς αὐτὸν ἀποδόσεως τῶν κλαπέντων. Ἀλλὰ πῶς ; Διὰ τῆς προπελεύσεως καὶ ἄλλων, ὅπως τοῦ ἀρπάσσει τὰ ὑπολειφθέντα. Τότε οὐδὲν ἐγκλημα, διότι καὶ αἱ τσέπαι τῶν ἄλλων ἐγένισαν καὶ ἐγέναν ἰσορροποὶ ἀδιόφορον πλέον τὸ ὅτι ἡ τσέπη τοῦ ἰδιοκτῆτου ἐμείνε κενή. Κυνικώτερον δόγμα ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐκινεθῆ.

Ἰεραπόστολός τις ἢ ἄλλος ὑπάλληλος Μεγάλῃς τινὲς Δυμῶς ἐφρονεθῆ εἰς ἀπατάτην τινὰ γῆν. Ἡ ἐπανόρθωσις εἶνε καθωρισμένη ὑπὸ τῆς συγχρόνου πολιτικῆς. Θέλει γένοι

δηλαδή διὰ τῆς παραγωγῆς ἐπαρχῶν καὶ λιμένων. Τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἱεραποστόλων ἠγγείλει ὁ Παῦλος καὶ ὁ Πέτρος, οἵτινες ἠγωνίζοντο ὡς μάρτυρες καὶ ὄχι ὡς βιασταί, διὰ τοῦ σταυροῦ καὶ ὄχι διὰ τοῦ κυροβόλου. Οὕτω, κατὰ τὰς νέας λύσεις τῶν τοιούτων ζητημάτων, ἡ σπυγὴ ὑπηκόων εἶνε εὐτυχὲς γεγονός· ὁ ἄ πρώτος τι· διότι καθίσταται ἀριετήρεια τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν κατακτητῶν· οἱ δὲ διπλωμάται, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι προσεύχονται, τοῦτο πρὸ πάντων θὰ ζητῶσι θερμότερον, νὰ σφυγῶσιν ὑπάλληλοι καὶ προστατευόμενοι των, ἵνα τοῖς ἐσθῆ ἡ ἀφορμὴ νέων καταλήψεων.

Σήμερον ἡ διπλωματία τῶν μεγάλων κατελήφθη ὑπὸ τῶν ἀπρόσπτων τῆς Κίνας. Οἰκτεῖρω βιθύτατα τὰ σφαγῆνα θύματα, ἐπίσημα καὶ μὴ, πλείοτερον δὲ τὰ δευτέρα ἀπὸ τὰ πρῶτα, καὶ εὐχομαι ἐκ καρδίας νὰ εὐρεθῇ ὁμαλωτέρα τις ἐξέξοδος ἐκ τῆς περιπλοκῆς ταύτης· ἀλλὰ δὲν δύναμι νὰ μὴ λυπηθῶ περισσότερο ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὰς εὐθύναι τοῦ χυθέντος καὶ χυνομένου αἵματος δὲν εἶνε ἀμέτρητοι ἐντελῶς ἐκεῖνοι, οἵτινες ἠρηνοῦσι τὰς σφαγὰς τῶν ὑπηκόων των. Εἶνε ἀνανδρὸν νὰ συγκαλύπτωνται τὰ πράγματα ὑπὸ προσχήματα καὶ ψεῦδη, ἐκτὸς δὲ πάσις ἀμνησθητέως καίεται ὅτι τὰ ἐκτελέρη τὰ ὠλοῦντα τοῖς Βίρωπαίους εἰς βροχίλους ἢ ἡμι-βροχίλους· χώρας εἶνε πρωτίστως, ἐὰν ὄχι καθ' ὅλοκληρίαν, ὕλικα καὶ ἀρπυκτικά· ὁ δὲ πλεονέκτης καὶ ὁ ἔρπαξ φυσικῶν εἶνε ὄχι μόνον νὰ μὴ εὐρίσκη συμπαθείας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξεγείρη τὴν ὄργην καὶ νὰ προκαλῆ τὴν ἐκδίκησιν. Αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐν Κίνα θίσις τῶν Μ. Δυνάμεων πρὸς ἀλλήλας, αἰτινες θὰ λησμονήσωσι τὰ θύματά των καὶ θὰ τρίψωσιν ἐκ χορᾶς τὰς χεῖρας, ἐὰν ἡ εὐκαιρία τοῖς ἐπιτρέψῃ νέας καταλήψεις Σινικῶν χωρῶν, αὐτοὶ οὖτοι οἱ φθόβοι, ὅτι χάριν τῶν λαφύρων δυνατὸν νὰ συγκρουσθῶσι μεταξύ των, ὅτε ἡ σφαγὴ πλέον θὰ εἶνε εὐγενής, διότι θὰ γίνηται ὑπὸ χριστιανῶν κατὰ χριστιανῶν πρὸς ἐπίτευξιν μείζονος μερίδος λείας, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ διεθνὴς πολιτικὴ ἐν Κίνα δὲν εἶνε μόνον ἐν τάξει παθόντος καὶ δὲν ἔχει θέσιν δικαστοῦ μόνον, ἀλλ' ἔχει καὶ εὐθύναι ἠθικά καὶ ἱστορικά, αἱ ὁποῖαι τὴν φέρουσι πρὸς τὸ ἐδῶλλον τοῦ κατηγερομένου.

Δὲν εἶνε τις ἐξω πάσης μορφῆς, μόνον διότι ἠλάττωσε τὰς κλοπὰς του, οὐδὲ γυνὴ τις δικαιούται νὰ προσάλλῃ ὡς καλὴ σύζυγος καὶ οἰκοδόμοισιν, μόνον διότι ἀλιγώσταυσε τὰς ἀτιμίας της. Καὶ αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις τότε μόνον θὰ ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπεμβαλῶσιν ἐνεργότερον εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν ἀπολιτίστων, ὅταν ἐκπολιτίσωσι πρῶτον αὐτοὶ ἑαυτοὺς καὶ καταστήσωσι τοὺς λαοὺς των κατὰ τὸ δυνατὸν εὐτυχεῖς, αἰρῶσαι βλους τοὺς δόλους καὶ ὄλας τὰς πιέσεις καὶ ὄλας τὰς ἀθλιότητας, τὰς ὁποῖαι δημιουργοῦσιν εἰς τοὺς ἰδίους των οἴκουσ σήμερον, καὶ ὅταν πρὸς τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου κοθημένους ἔρχωνται μόνον ἵνα τοὺς ἀναδείξωσι καὶ τοὺς καταστήσωσι παρίγοντας τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, ὄχι δὲ ἵνα τοὺς ἐκμεταλλευθῶσιν οἰκονομικῶς, πολιτικῶς, στρατιωτικῶς, καὶ τοὺς καταστήσωσι δουλικούς παράγοντας τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ὅστις διακρίει αὐτὰς τὰς ἰδέαι καὶ ἀπειλεῖ μίαν ἡμέραν νὰ τὰς ὠθήσῃ κατ'

ἀλλήλων εἰς τρομερὴν ἀλληλοσφαγὴν, πρὸ τῆς ὁποίας θὰ ἐκπινηθῶσιν οἱ λέντες καὶ θὰ ἀποσπρωθῶσι περὶ τῶν αἰ τήρεις.

Ἡ διεθνὴς πολιτικὴ ὀφείλει νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν, ἄλλως θὰ εἶνε ἀλληλεγγύως συνυπεύθυνος καὶ διὰ τὰς συμφορὰς της καὶ διὰ τὰ ἐγκλήματα της, αἱ δὲ Ἐκκλησίαι τῶν χριστιανικῶν Κρατῶν ὀφείλουσι νὰ διαμρτυρηθῶσι πρὸς τοὺς λαοὺς αὐτῶν καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, διὰ τὸ ὅτι ἐν τῇ πολιτικῇ κρῆτουσιν ἔτι ἀρχαί, ἀντικείμεναι εἰς τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ εἰδούται ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἀπίστους νὰ καταγγέλλωσιν ὡ, δύνειρον τὴν εἰρήνην ἐκείνην, ἣν ἤλθε νὰ φέρῃ πρὸς τὸν κόσμον ὁ θεμελιωτῆς τῆς πίστεως ἡμῶν.

ΠΑΥΛΟΥ ΖΑΝΕ

ΤΑ ΤΕΛΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Κατὰ μετάφρασιν Νικ. Ι. Γαλανοῦ

(Συνεχία ἐκ τοῦ ἀριθ. 129)

Ἄς λάθωμεν ἐν ἄλλο παράδειγμα. Πάντα τὰ ζῶα, τὰ καλούμενα μαστοφόρα, εἶνε ταυτοχρόνως ζωοτόκα· ἄς σπουδάσωμεν τὴν ἀξιοσημειωτοὺν ταύτην σύμπτωσιν. Ἰδοὺ ἀριθμὸς τις αἰτίων, αὐτῶν καθ' ἑαυτὰ λίαν πολυπλόκων, ἕτινα συντρέχουσι ὁμοῦ διὰ τὴν λειτουργίαν τὴν καλουμένην τοκετόν, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα εἶνε ἡ ἐμφάνισις ἐνὸς μικροῦ. Διὰ τὸ μικρὸν τοῦτο ἀνίκανον ἀκόμη νὰ ζητῆ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν τροφήν του, καὶ διότι ὄλαι αἱ τροφαὶ δὲν εἶνε κατάλληλοι διὰ τὴν ἡλικίαν του, ἡ εὐνοικωτέρα, ἡ μόνη σχεδὸν εἶνε τὸ γάλα. Λοιπὸν εὐρίσκειται ὅτι ἄλλη σειρά αἰτίων παρήγαγεν ἐν τῇ μητρὶ ἄλλα ὄργανα καλούμενα μαστοὺς, ἀρμόδια διὰ τὴν ἐκκριτικὴν ταύτην λειτουργίαν, τῶν ὁποίων τὸ προϊόν εἶνε ὠρισμένος ἐκεῖνον, τὸ ὅποῖον ἀρμόζει κἀλλιον, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς, εἰς τὸ νεογνόν. Εὐρίσκειται ἐπὶ πλέον ὅτι τὰ ὄργανα ταῦτα παραμένουσι ἀδρανῆ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς, ὅτι δὲν εἰσέρχονται εἰς λειτουργίαν, εἰμὴ κατὰ τινα διαλείμματα καὶ κατὰ τινος ἐποχᾶς, καὶ ὅτι αἱ ἐποχαὶ αὗται ὠρισμέναι εἶνε αἱ τοῦ τοκετοῦ. Ἐὰν παραδειχθῇ τις ὅτι ἡ γαλακτοφορία οὐδὲως καθορίζεται ὑπὸ τοῦ μέλλοντος φαινομένου τῆς διαβρέψεως τοῦ νεογνοῦ, πρέπει ἀκόμη νὰ ὑποθέσῃ, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὅτι δύο σειραὶ αἰτίων ἐνεργοῦσαι κεχωρισμέναι, ἀσχετῶς, ἀνεξαρτήτως, ἐπιτέμνον, διὰ περιστάσεων εὐνοικῶν καὶ τυχαίων, τὸ παράδοξον τοῦτο τελικὸν ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἐμπεριέχει ἀκριβῆ ἀναλογίαν καὶ ἀτυχήθη προσαρμογῆν. Λέγομεν κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀρχὴν, ὅτι θὰ ἦτο ἀθέτησις τῶν νόμων τῆς αἰτιότητος, τὸ νὰ ἀφήσῃ τις ἀνεξήγητον τὴν παράδοξον ταύτην συμφωνίαν τοῦ παρελθόντος μετὰ τοῦ μέλλοντος.

Ὁ σοφὸς νομοθέτης τῆς ἐπαγωγικῆς λογικῆς J. Stuart Mill, ἀνεγνώρισεν ὅτι τὸ προγούμενον ἐπιχείρημα εἶνε μίαν ἐκ τῶν μᾶλλον προδῶλων ἐφαρμογῶν τῶν κανόνων τῆς ἐπα-

γωγῆς. Ὅταν μέγας ἀριθμὸς φαινομένων, λίαν διαφόρων ὑπὸ πᾶσαν ἄλλην ἐποψίν, παρουσιάζωσιν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς περιστασίαις τινα κοινὴν καὶ σταθεράν, ἡ περίστασις αὕτη δύναται νὰ ᾖν δεδομένη ὡς αἰτία. Τοῦτο ὀνομάζει μέθοδον τῆς συμψηφίας. Λοιπὸν ἐν τῇ περιπτώσει περὶ τῆς πρόκειται (ἔστω π. χ. περὶ προσαρμογῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὸ φῶς), ὑπάρχει ἄπειρος ἀριθμὸς φαινομένων, ἕτινα συναντῶνται ἐν τῇ ἐνιαίᾳ ταύτῃ περιστάσει· τοῦτέστι πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ὀράσεως. Ἡ ἔρασις εἶνε λοιπὸν ἡ κοινὴ εἰς ὄλας περιστάσεις, ἡ μόνη ἐπομένως ἐνθα συναντῶνται· αὕτη ἔρα εἶνε ἡ αἰτία τῆς συναντήσεώς των. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐξ ἄλλου εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα ταύτων, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ πρὶν ἢ ὑπάρξῃ, ὄχι ἡ ἔρασις αὕτη καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' ἡ ἰδέα τῆς ὀράσεως εἶνε ἐνταῦθα ἡ ἀληθὴς αἰτία· τοῦτο ἐκφράζει τις λέγων ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς ἔργειε διὰ νὰ βλέπῃ.

Ἐν τοῖς προηγούμενοις βλέπει τις πόσον ὀρθὴ εἶνε ἡ τεχνικὴ παρεοίωσις μετὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας τῶν τελικῶν αἰτίων καὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν γεωμετρῶν. Φαίνεται, πράγματι, ὅτι ἡ φύσις, ὅταν προβαίη διὰ τῶν ποιητικῶν αἰτίων, ἐνεργεῖ ὡς ὁ γεωμέτρης ὅστις ἀκολουθεῖ τὴν συνθετικὴν μέθοδον, ἥτις δηλ. ἀναχωρεῖ ἐκ τινος ἀρχῆς, καὶ πορίζεται ἐξ αὐτῆς συνεπέας οἰαζόμενος. Ἄπ' ἐναντίας, ὅταν προβαίη διὰ τῶν τελικῶν αἰτίων, ὀμοιάζει πρὸς ἕνα γεωμέτρην ὅστις θέτει εἰς ἐκείτων ἐν πρόβλημα, καὶ ὅστις διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν δεδομένων τοῦ ζητήματος εὐρίσκει αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τῆς λύσεως. Διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν μετὰ αὐτῶν διάκρισιν γεωμέτρου τινὸς φιλοσόφου, ἡ μία ἐκ τῶν δύο μεθόδων εἶνε ἀπαγωγὴ, ἡ ἄλλη ἀναγωγὴ.¹ Ἡ μία συνίσταται εἰς τὸ ἐξάγειν ἀληθειάν τινα ἐκ δοθείσης ἀληθείας· ἡ ἄλλη, γονιμωτέρα, συνίσταται εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ τις ἐκ τινος ἀληθείας θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ νὰ λύσῃ τοιοῦτόν τι τεθὲν πρόβλημα. Συνίσταται λοιπὸν εἰς τὸ νὰ διευθύνῃ τὴν γνῶσιν ἐνὸς πράγματος εἰς τὴν γνῶσιν ἄλλων, τῶν ὁποίων εἶνε ἡ συνέπεια. Ἐβλέπει τις προφανῶς τὴν ἀναλογίαν τῶν δύο μεθόδων· ἐνταῦθα εἶνε μία συνέπεια χρησιμεύουσα πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀρχῆς, ἥτις κατ' ἀκολουθίαν εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ἡ ἀρχὴ τῆς ἀρχῆς της· ἐκεῖ, εἶνε ἐν ἀποτέλεσμα τὸ ὅποῖον ἐξηγεῖ τὴν αἰτίαν, καὶ τὸ ὅποῖον εἶνε οὕτως εἰπεῖν, ἡ αἰτία τῆς ἰδίας του αἰτίας. Ἄλλ' ἄς δεῖξωμεν λεπτομερέστερον ταύτας τὰς ἀναλογίας. Κατὰ τὸν μνημονευθέντα γεωμέτρην, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου ἢ τῆς ἀναγωγῆς δὲν γίνεται μόνον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πρακτικῇ βίῃ. Πᾶν ζήτημα λελυμένον, οὕτως ἢ ἄλλως, δὲν δύναται νὰ ᾖν τοιοῦτον εἰ μὴ διὰ ταύτης τῆς μεθόδου. «Ὅταν τις προτίθεται τι, λέγει, ἐρευνᾷ ἀναγκαίως, τί ὀφείλει νὰ κάμῃ πρότερον, τὸ ὅποῖον νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὴν πρόθεσίν του. Ἐὰν τοῦτο δὲν δύναται νὰ γείνη ἀμέσως, ζητεῖ ἐκ τινος ἄλλου ἐξαρτάται, καὶ οὕτως ἐξακολουθεῖ, μέχρις οὗ εὐρῆ ἐκεῖνο ἐκ τοῦ ὁποίου

1.) Σημ. Μ. Οἱ ὅροι εἶνε deduction καὶ reduction ἐκ τοῦ Λατιν. deductio καὶ reductio. Ἀπλοῦστερον μεταχειρίζονται τοὺς ὅρους μέθοδος προχωρητικὴ καὶ μέθοδος ὀπισθοβατικὴ.

πρέπει νὰ ἀρχίσῃ. Γνωρίζων τότε τὴν σημασίαν τῆς ἀναγωγῆς, δὲν ἔχει πλέον εἰμὴ νὰ κάμῃ ἀλληλοδιαδόχως ὄλα ταῦτα τὰ πράγματα κατὰ τὴν ἀντίστροφον τάξιν ἐκείνης, διὰ τῆς ὁποίας τὰ ἀνεκάλυψεν. Οὕτω πως κάμνει ἐν πρώτοις ἀνάλυσιν, ἐπιτα συνθέσιν. Αὕτη λοιπὸν εἶνε ἡ ἀντίστροφος τῆς ἀναλύσεως· κατὰ παρόμοιον τρόπον ἡ σειρά τῶν ποιητικῶν αἰτίων εἶνε ἡ ἀντίστροφος τῆς σειράς τῶν τελικῶν αἰτίων. Ἡ φύσις ἄγει εἰς τέλος συνθετικῶς, ὅ,τι ὁ δημιουργὸς τῆς φύσεως ἐπενόησεν ἀναλυτικῶς. Ὁ αὐτὸς γεωμέτρης φθάνει ἐξ ἐκείνου εἰς τὴν ἀναλογίαν, τὴν ὁποίαν δεκνύομεν· τόσον εἶνε ἐναργῆς, ὅταν λέγῃ· «Ἡ μέθοδος θὰ συνίσταται πάντοτε εἰς τὸ ἀναχωρεῖν εἴτε ἐκ τοῦ ἐξαγομένου, εἴτε ἐκ τοῦ ζητουμένου, ἐν μίᾳ λέξει ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν ὁποίων προτίθεται τις, καὶ εἰς αὐτὸ νὰ ὑποκαθίστῃ ἄλλο τι εὐκολώτερον, τὸ ὅποῖον θὰ ἐπιφέρῃ ἐκεῖνο ὡς ἀποτέλεσμα διὰ μέσων γνωστῶν.»

Ἄς παραβάλωμεν ἤδη πρὸς τὴν μέθοδον ταύτην, ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ φύσις ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν ὀργάνων. Ἰδοὺ π. χ. πῶς εἰς φυσιοδίφης ἐθέτει τὴν θεωρίαν τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν. Ἀποδίδει εἰς τὸν δημιουργὸν τῆς φύσεως λογισμὸν ἀναλυτικόν, ἀπολύτως ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὅποῖον μόλις περιεγράφωμεν. Ἄν ἀπεδέξοτο τις, ὅτι εἰς ἀνθρώπου πνεύματος ὑπερέτερον, λέγει ὁ Straus Durckheim εἶχε τὴν ἱκανότητα τοῦ δημιουργεῖν κατὰ θέλησιν δι' ἀπλῆς σκέψεως πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ φαντασθῇ, καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ μεταμορφώσῃ τὸν τύπον τῶν μαστοφόρων πρὸς τὸν τύπον ζῶου ἱππομένου, τελείου ταχυπόρου, ἱκανοῦ νὰ ἀντέχῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς ὀρμητικὴν πτήσιν, θὰ ἦγετο ἀπὸ συμπεράσματος εἰς συμπεράσμα εἰς τὸ νὰ σχηματίσῃ ἐν πτηνὸν τοιοῦτον, ὅποῖον γνωρίζομεν· τόσον, μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, τὸ πᾶν εἶνε συνδεδεασμένον καὶ λελογισμένον ἐν τῇ συνθέσει τοῦ σώματος των πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ἱπτασθαι. Διὰ νὰ λύσῃ τοῦτο τὸ πρόβλημα, ἀδὲν εἶνε ποσῶς ἀρκετὸν νὰ μετατρέψῃ τὰ ἀνώτερα μέλη με ὁποιοῦδήποτε τρόπου εἰς εὐρὺ ἐλασμα, τοῦ ὁποίου αἱ ἐναλλάσσουσαι κινήσεις ἀνυψώσεως καὶ καταβιβάσεως ὀφείλουσι νὰ παραγάγωσι τὴν μεταφορὰν τοῦ σώματος ἐκ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὰ ἔμπροσ ἐν τῷ ἀέρι· ἀλλὰ πρέπει ἐπίσης αἱ πτέρυγες αὗται νὰ ᾖν διατεθειμέναι κατὰ τινος ἀρχᾶς μηχανικῆς, ἵνα ἡ κίνησις αὕτη ᾖ δυνατὴ· πρέπει ἐπὶ πλέον αὕτη ἡ νέα λειτουργία νὰ μὴ διαταράτῃ ποσῶς τὰς ἄλλας, καὶ ὅπου ἀπαιτεῖ μίαν μεταβολὴν οἰανδήποτε ἐν τῇ μορφῇ καὶ τῇ διαθέσει ἄλλου τινὸς ὀργάνου, νὰ ᾖν τοῦτο ἐξ ἴσου τροποποιημένον συμφῶνως πρὸς τὴν λειτουργίαν ταύτην τῆς πτήσεως. Πρέπει πρὸ πάντων τὸ νέον ὄν ἢ πτηνὸν νὰ δύναται ἐπίσης νὰ κρατῆται ἐν ἀκίνησίᾳ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων μελῶν του, καὶ νὰ ἐξασπῇ ἐκτὸς τούτου ὄλας τὰς ἄλλας κινήσεις με βραβμούς μᾶλλον ἢ ττον ὑπερόχους, ἀναλόγως τῆς χρήσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ἕλαστον ὀφείλει νὰ χρησιμεύσῃ. Λοιπὸν, εἰς τὰς πολυαρθμούς τροποποιήσεις, τὰς ἐκκρεωμέναις τὰς μὲν ἐκ τῶν δέ, καὶ πάσας ἐκ τῆς κυριωτάτης λειτουργίας, ἦτοι τῆς πτήσεως, εὐρίσκει τις, ὡς πανταχοῦ ἄλλου, τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μᾶλλον ἐξόχου ἐπιπέτης κα

της ύψιστης σοφίας. » Βλέπει τις καθαρώς διὰ τῶν λέξεων τούτων ὅτι τὸ θεῖον πρόβλημα εἶνε πρόβλημα ἀναλύσεως, τούτέστι, πῶς νὰ μεταμορφώσῃ τις μαστοφόρον εἰς πτηνόν, δοθέντων τῶν νόμων τῆς μηχανικῆς, τῶν φυσικῶν συνθηκῶν καὶ τῶν φυσιολογικῶν τῆς ζωῆς ; βλέπει ἐπίσης ὅτι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τούτου ἀπαιτεῖ, ὥστε ὁ ὑποθεθεὶς δημιουργὸς ταύτης τῆς παραγωγῆς νὰ ἔχῃ ἀναβῆ ἀπὸ τὰ ἐγγύς εἰς τὰ ἐγγύς τὴν σειρὰν τῶν συνθηκῶν, τὰς ὁποίας ἡ λύσις αὕτη ἀπῆτει, μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς σημείον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἢ ἐκ τοῦ τύπου τῶν μαστοφόρων διὰ τοῦ μετασχηματισμοῦ, ἢ ἐκ τύπου τῶν σπονδυλωτῶν διὰ τῆς βαρμιαίας προσθήκης. Ὁ δημιουργὸς ἐκτυλίσσει, ἐν τῇ μεγαλητέρῃ λεπτομερείᾳ, καὶ μὲ τρόπον ὅλων τεχνικόν, τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναλύωμεν ἐν ταῦθα, τὴν σοφὴν ταύτην μηχανικὴν. Μεταξὺ τῶν περισκεψέων καὶ τῶν μέτρων τῶν ληθθέντων ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, ἄς εὐαρεστηθῶμεν νὰ σημειωσωμέν τινα, τὰ μᾶλλον εὐκόλα νὰ κατανοηθῶσιν ἄνευ εἰδικῶν γνώσεων· π. χ. τὴν ἐπιπόνησιν τῶν πετρῶν καὶ τοῦ ἐπιχρυσάματος, τὸ ὁποῖον τὰ καλύπτει. Ἡ πρώτη τῶν δύο τούτων ἐπιπονήσεων ἀποκρίνεται πρὸς ταύτην τὴν δυσκολίαν· πῶς νὰ καλυφθῇ τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ, χωρὶς ν' αἰδέσῃ ποσῶς τὸ βῆρος, καὶ χωρὶς νὰ καταστῇ ἡ πτῆσις πολὺ δύσκολος ; Ἡ δευτέρα ἀποκρίνεται εἰς τὴν ἄλλην ταύτην δυσκολίαν· πῶς νὰ ἐμποδίσῃ τις τὰ πετὰ νὰ ἀποβῶσι λίαν βαρῆα διὰ τῆς βροχῆς ;

(Ἐπεται συνέχεια).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗ
ΠΟΘΕΝ ΑΙ ΔΕΙΞΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΙΣ

Ἄγαπῆτοί Ἀναγνώσταί.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ εὐρίσκωμεν ὅτι ὑπῆρξαν πολλοὶ σοφοὶ ἄνθρωποι, τῶν ὁποῶν οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν ἐθαμβοῦντο ὑπὸ τῆς ἐξωτερικῆς λάμπειος τῶν διαφόρων ἀξιομάτων, τὰ ὅποια καὶ ἀπέφυγον μέχρι τέλους τῆς ζωῆς των. Ἄλλοι δὲ πάλιν οὐ μόνον δὲν ἠγάπων τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἀπέφυγον ὡσαύτως αὐτόν, ἵνα μὴ ἐμπλέκωνται εἰς ἀτελετέτους μερίμνας διὰ τὴν προφύλαξιν καὶ διευθέτησιν αὐτοῦ.

Εἰς δὲ μάλιστα, ὁ Θηβαῖος φιλόσοφος Κράτης, ἔχων ἱκανὸν πλοῦτον καὶ θέλων νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐνοχλήσεων καὶ φροντίδων, ὅπως ἀπερισπάστως καὶ ἀμερίμνως φιλοσοφῇ, γενναιοφρόνως ἀπέριψε τὸν πλοῦτον καὶ ἐξάλλος ἐκ χάρας εἰσελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Θηβῶν, ἐκραύγαζε τὸ γνωστὸν κατὰ παρήχησιν λόγιον «Κράτης ἔσωσε Θηβαῖον Κράτητα (τὸν ἑαυτὸν του), ἵνα μὴ τὰ τοῦ Κράτητος κρατήσῃ τὸν Κράτητα».

Καὶ ἐνῶ ἔχομεν παραδείγματα πλεῖστα ἀνθρώπων ἀπηλ-

λαγμένων τῆς αἰψῆς τοῦ πλουτεῖν καὶ τοῦ ἀνέρεσθαι οἰκειοθελῶς ἐκ φιλαρχίας εἰς μάταια καὶ θορυβώδη ἀξιώματα, δὲν ἔχομεν παραδείγματα ἀνθρώπων μὴ στεργνόντων νὰ ἔγωσιν ἠθικὴν ἢ σωματικὴν δυνάμιν καὶ ἰσχύιν καθ' ἑαυτάς. Καὶ τοὺς δυνατοὺς δὲ καὶ ἰσχυροὺς πνευματικῶς καὶ σωματικῶς οὐδεὶς ὑπῆρξεν ὅστις ἐμίσει ἢ ἀπέφευγε· τούτων δὲ μάλιστα πάντες ἀποθαιμάζουσι τὴν δυνάμιν καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ πολλὰ θοσιάζουσι καὶ πλείστον προσπαθοῦσι καὶ οἱ ἴδιοι νὰ καταστῶσιν εἰ δυνατὸν τοιοῦτοι. Πόλλεις δὲ καὶ ἄτομα καυχῶνται ὅταν κατὰγῃται ἐξ αὐτῶν ἰσχυρὸν τι πρῶσπον φημιζόμενον εἶτε διὰ τὴν ἐξοχὸν διάνοιαν εἶτε καὶ διὰ τὴν σωματικὴν αὐτοῦ ρώμην.

Ἀκόμη δὲ ὅταν ὑπάρχῃ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς καταγωγῆς ἐξόχου τινὸς προσώπου, πλείσται πόλεις μὲ ἀναρτήματα πλάγια καὶ ψευδῆ μέσα παρουσιάζονται, ὅπως πείσασιν τὸν κόσμον ὅτι εἶνε γενέτειρα τοῦ δυνατοῦ καὶ μεγάλου ἐκείνου προσώπου. Ἐν γένει δὲ πᾶς τις θέλει καὶ αὐτὸς νὰ ᾖνε δυνατὸς καὶ τοὺς δυνατοὺς ἀποθαιμάζει καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀγάριστος θέλει νὰ ᾖνε.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ εἰρημένα βλέπομεν νὰ συμπεριφέρονται οἱ κάτοικοι τῆς χώρας τῶν Γερρασηνῶν περὶ ἄν διαλαμβάνει τὸ Βύζαγγελλιον τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς Ἐ'. Κατὰ Ματθαῖον.

Δύο φοβεροὶ δαιμονιζόμενοι, τοὺς ὁποίους δὲν ἐχόρει ὁ τόπος ἔλος, τοὺς ὁποίους ἐφοβοῦντο καὶ ἔτρεμον πάντες οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἐκείνης, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἰσχυροὶ τε καὶ ἀσθενεῖς, ἐκλήθησαν ἐν τῷ Ἰησοῦ . . . ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. (1) Καὶ ἐκεῖ ἐξέβαλον κραυγὰς καὶ διετόπωσαν καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διακατέχοντος αὐτοὺς πονηροῦ πνεύματος παράνομα κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, νομίσαντες ὅτι ἦλθε πρὸ τῆς ὀριμένης προσεσχίας νὰ παραδώσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν αἰώνιον καταδίκην. «Καὶ ἰδοὺ, λέγει ὁ ἱερός Βύζαγγελλιστής, ἐκραζαν λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοὶ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ; ἄλλες φῶδε πρὸ κοινοῦ βασανίσαι ἡμᾶς ;» (2) Καὶ παρεκάλουν ὡς συμπληροῖ, ὁ ἕτερος Βύζαγγελλιστής, «ἵνα μὴ ἐπιτάξῃς αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν,» (3) ἀλλὰ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν ἐκεῖ βόσκουσαν ἀγέλην τῶν χοίρων, τοῦθ' ἔπιε καὶ ἐγένετο. «Καὶ ἰδοὺ, ὄρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρηνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν» (4).

Ἡ ἐκδήλωσις τῆς τοσαύτης δυνάμεως τοῦ Σωτῆρος κατὰ τῶν παμπονήρων καὶ ἀκαθάρτων πνευμάτων γενομένη γνῶσις διὰ τῶν βοσκῶν τῶν χοίρων, οἵτινες «ἀπεκλήθησαν εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων» (5)· προξένησε τὸν γενικὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξίν πάντων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης, οἵτινες ἐξελθόντες εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ παρ' αὐτῶν εὐρον αἵματιζομένους καὶ σιφρονοῦντας» τοὺς τέως φο-

(1) Ματθ. γ'. 28. (2) ὁμόθ. 29. (3) Λουκ. γ'. 31. (4) Ματθ. αὐτόθ. 32. (5) Αὐτόθ. 33.

βερούς εἰς πάντας δαιμονιζομένους, καὶ ἀντι ἐκδηλώσεως ἐγγωμοσύνης καὶ λατρείας εἰς τὴν παντοδουμιαν αὐτοῦ, τί ἔκομον ; «Καὶ ἰδόντες αὐτόν, λέγει ὁ ἱερός συγγραφεύς, παρεκάλεσαν αὐτὸν μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν» (1) ὅπως ὀηλονότι φύγῃ ἀπὸ τὰ ὄρια των· καὶ διατί ἐφοβοῦντο τόσον μέγαν φόβον ; διότι ἠθάνοντο ὅτι ἦσαν ἀνάξιοι νὰ δεχθῶσι τὸν Χριστὸν καὶ διότι εἶχον τὴν πρόληψιν, ὅτι οἱ ἀμαρτωλοὶ ἄνθρωποι ἠδύναντο νὰ ἐπάθωιν κακὸν τι, ὅταν τις δίκαιος καὶ ἅγιος τοὺς ἐπληρώσῃ· διότι ἐφρόνον πλανώμενοι, ὅτι τότε ἐνεθυμῆτο ὁ Θεὸς τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, συγκρίνων αὐτοὺς μὲ τοὺς δικαίους καὶ τοὺς ἐτιμῶρει. Καὶ φαίνεται μὲν ἀπλοῦν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἰστοίχισα τῆς σωτηρίας των τὴν ἀπόβλεπαι, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς πάντα προδραπτικόν.

Τοιαύτην πρόληψιν βλέπομεν ὅτι εἶχε κατ' ἀρχὰς καὶ ὁ θεὸς Πέτρος, ὅστις, ἰδὼν τὸ καταπληκτικὸν θαῦμα εἰς τὴν ἀλίειαν τῶν ἰχθύων, παρεκάλει τὸν Ἰησοῦν νὰ φύγῃ· «Ἐξέθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἀμαρτωλὸς εἰμι. Κύριε· ὁ δὲ Ἰησοῦς καθήσυχασεν αὐτόν εἰπὼν τὸ «Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσθ' ἰσχυρῶν».

Πολὺ περίεργον ὄντως εἶνε, ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον φαίνεται ὅτι ὑπάρχουσι καὶ παρ' ἡμῖν οἱ κατ' ἀντίστροφον λόγον ἰουδαίζοντες προληπτικοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες οὐχὶ ὡς δίκαιον, ἀλλ' ὡς κατὰ τι καθαυτὸ κακὸν καὶ ὡς κάκιστον οἰωνὸν θεωροῦσι τὸν ἱερέα, τὴν δὲ συνάντησίν των μετὰ κληρικῶν ἐν γένει προσώπων, μάλιστα κατὰ τὴν πτωχίαν, τὴν ἀποφεύγουσιν, ὡς ὁ Διάβολος τὸ θυμίαμα· «Πατὰ, λέγουσιν, ἀπὸ τῆς ἐπιπόνησιν ; δὲν θὰ πάρῃ κατὰ τὴν δουλειά σου». Καὶ ἐὰν ἡ τοιαύτη μαρὰ καὶ ἐλεεινὴ πρόληψις περιωρίζετο εἰς ἀμαθεῖς τινας καὶ ἀγροίκους, οἱ ὁποῖοι ἐκ δαιμονιζομένων παραδόσεως καὶ ἐγκληματικῆς κουφότητος παρασύρονται εἰς τοιαύτας ἀνοσίους ἐκδηλώσεις καὶ ὕβρεις, τὸ κακὸν βεβαίως θὰ ἦτο ὀλιγώτερον.

Ἄλλως τε ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ κληρὸς ταπεινωθεὶς καὶ μὴ διαφωτισθὼν τὸν λαόν καὶ μὴ διαλύων τὰς πλάνας καὶ ποικίλας προλήψεις αὐτοῦ, εἶνε ἄξιος τῆς ἰδίας αὐτοῦ τύχης, καὶ ὅτι ὑβρίζωντος δρέπει τοὺς καρποὺς τῆς ἀδρανείας του.

Ἄλλὰ δυστυχῶς τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω· διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἀπὸ ἀσθεῶν ἀρχῶν καὶ ἀπὸ διεφθαρμένου βίου περιφρονεταί, οἵτινες, ὅπως οἱ παραβάται τῶν νόμων τῶν ἐπιγείων βασιλείων, οἱ φυγοδικοῦντες δηλαδὴ, μισοῦσι καὶ ἀποστρέφονται τὰ ὄργανα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ πρὸ τῆς κτιᾶς αὐτῶν τρέμουσιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἀκούοντες τοῦ Ἰησοῦ λέγοντες ἐν τῷ Βύζαγγελλῷ ὅτι «οἱ ἄδικοι, οἱ πόρνοι, οἱ μοιχοί, οἱ μαλακοὶ κλπ. βασιλεύσαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν», αἰσθάνονται μῖσος κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῆς, τῶν κληρικῶν, ταράττονται δὲ ὅταν τοὺς συναγτώσι, διότι ἡ παρουσία των τοὺς ὑπευθυμίζει καθήκοντα καὶ μελλούσας εὐθύναις.

Καὶ ἐν τούτῳ λοιπὸν οἱ ἀμετανόητοι καὶ οἱ διάφοροι ἀσε-

(1) Αὐτόθ. 34.

θεῖς καὶ ἄθεοι τὴν πρόληψιν αὐτῆν τοῦ ἀνοήτου κόσμου, ὅπως τῆς ἰσοίας κρύπτονται σατανικώτατα καὶ λίαν ὑπόβριτοι, τὴν ἐκαλλιέργησαν καὶ τὴν μετέβλεπον κατ' ὀλίγον εἰς μίαν πεποιθήσιν, ὅτι ὁ Κληρὸς εἶνε κατὰ τι κακὸν καθ' ἑαυτὸν, ὅπως τὸν μισῇ καὶ τὸν ἀπεχθάνηται ὁ μικρὸς κόσμος.

Ἐκαστος ἐχέφρων δύναται νὰ ὑπολογίσῃ ὅποῖος ἠθικός ὁ ἄθεος ἐγκρύπτεται εἰς τὸ καταθόνιον αὐτὸ σχεδὸν τῶν ἐχθρῶν τῆς Πίστεως, οἵτινες ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ λαοῦ κατεργάζονται τὰ τοιαῦτα μίσση, ὅπως ὁ λαὸς ἀποξενωθῇ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Κληρὸν καὶ τὰ θεῖα· διότι βεβαίως καθὼς ὅστις μισεῖ τοὺς ἱατροὺς εἶνε ἀδύνατον νὰ τοὺς πληριάσῃ καὶ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν συμβουλῶν καὶ τῶν φαρμάκων αὐτῶν, οὕτω πῶς καὶ οἱ μὴ πλησιάζοντες τοὺς Κληρικούς, ἀλλὰ καὶ ἐμπαθεῖς μισοῦντες αὐτοὺς, οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῶν.

Ἡ ἀσέβεια δὲ αὕτη εἰς τὰς ψυχὰς τινῶν κατήνησεν εἰς μίαν μακροὴν λύσσαν κατὰ παντός ἔπτω καὶ ἀγνώστου αὐτοῖς κληρικῶν προτάπου, καὶ κατ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἐτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, οὐχὶ βεβαίως ἐκ μισαλλοδοξίας, ἀλλ' ἐξ ἀσεβοῦς μανίας· ἐθυμοῦμαι δὲ μάλιστα, ὅτε πρὸ ἐτῶν ἡμῶν μαθητῆς ἐν τῇ γυμνασίῳ, τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον συμβῆν ἐν κεντρικῇ ὁδῷ ἐν Πάτραις, μεταξὺ ἐνὸς Παπισκοῦ ἱερέως καὶ δύο νέων κομψῆς περιβολῆς, ἐξ ὧν ὁ εἷς, μόλις ὁ ρηθεὶς ἱερεὺς ἀντιπαρήλαθ, εἶπε πρὸς τὸν ἕτερον «Νῆρα τὴν εὐχὴν του»· ὁ δὲ εὐφύης ἱερεὺς, μὴ στέργων νὰ διαθήσῃ τὴν εὐχὴν του, στρέψας πρὸς αὐτοὺς γεγυμνασμένον τῆ φωνῆ εἶπεν· «Ἐγὼ τὴν εὐχὴν μου δὲν τὴν δίδω εἰς τοιοῦτους γαιθάρους.» Οἱ δὲ κύριοι ἐκεῖνοι ἐπέσπευσαν τὰ βήματα τῶν, ἵνα μὴ ὁ περιέργως παρατηρῶν κόσμος ἀναγνωρίσῃ τὰ νέα αὐτῶν χαρακτηριστικά.

Ἀκόμη δὲ ἡ περιφρόνησις δὲν περιωρίσθη, ὡς ἦτο ἐπόμενον, μόνον εἰς τὸν Κληρὸν, ἀλλ' ὡς φοβερωτάτη ἀσέβεια ἐν εἰδὲι προλήψεως προὐχώρησε καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Μυστήριον τῆς θείας Κοινωνίας, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται κατὰ ἀσθεσιότητα τῶν πολλῶν πρόληψιν ὅτι συμβολίζει ἐπικείμενον θάνατον.

Διὰ τοῦτο δίδεται εἰς τὸς ἀσθενεῖς κατὰ τὰς τελευταίας των στιγμὰς, κατὰ τὰς στιγμὰς δηλαδὴ τῆς ἀναισθησίας· ἂν δὲ τύχῃ νὰ αἰσθάνηται, ἵνα μὴ τὸν φοβίσωσι, δὲν τῆ λέγουσιν ὅτι εἶνε ἡ θεία Μετάδοσις, ἀλλὰ φάρμακον· «Σάκω, λέγει, πάρ' τὸ γιατρικὸ σου!» διότι φοβοῦνται οἱ κακοὶ Χριστιανοὶ μήπως τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἀνάστασις, φέρῃ τὸν θάνατον ! Ὅτι βεβαίως ἡ ἐν τοιαύτῃ στιγμῇ θεία Κοινωνία οὐδὲλλως ὠφελεῖ τοὺς ἀναισθητῶς καὶ ἀνετοιμῶς κοινωνοῦντας, καὶ ὅτι οἱ ἀκούοντες πολλὰκις συγγενεῖς τῶν πασχόντων ἀσθεῖς ἱατροὺς εἶνε ἐνοχοὶ καὶ ὑπευθυνοὶ, ἀναμφισβήτητον.

Ὡς ἡν ἐπόμενον, οἰκτρότατα ἀπέθωσιν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης πρὸς τὸν ἱερόν κληρὸν ἀσεβοῦς καὶ ἐμπαθοῦς περιφρονήσεως, διότι εἰς ταύτην κατὰ τὸ ὅλον ὀφείλεται ἡ σημερινὴ φοβερὰ τῆς Ἐκκλησίας κατάπτωσις καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἀπεμπολήσις παντὸς γενναίου αἰσθήματος καὶ φρονήματος ἐν τῷ Ἔθνει.

Ἡ πρὸς τὴν Ἑκκλησίαν καὶ τὸν Κλήρον ἀσεβὲς περι-
ρρήνεις κάμνει νὰ ἀπομάρτυρη καὶ ἀποτροπιζήται τὸ κληρι-
κὸν στάδιον πᾶν ἀγαθὸν στοιχεῖον, ἀνοίγεται δὲ οὕτω ἡ θύρα
τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἑκκλησίαν πάντων τῶν μὴ δυναμένων
ἀλλαχθῶς νὰ ζήτῳ στοιχείων, τῶν ἀποκλήρων τῆς τύχης,
οἵτινες καὶ αὐτοὶ ὡς κατάραν τὸ θεωροῦσι, διότι ἀναγκάζον-
ται νὰ γεινωσιν ἱερεῖς· ἢ δὲν ἐκφράζει τοῦτο ἐμπνεύματα
τὸ κοινὸν λόγιον «Καὶ παπᾶς ἔγενετο Κώστα;» καὶ
ἐκεῖνος ἀπήντησεν αὐτῷ ἔτσι τῷ φερῶ ἢ κατάραν.

Τοῦτ' αὐτὸ βεβαίως· ὅθι συνέβαιεν εἰς εἰσόδῳ τοτε ἄλλο
ἐπάγγελμα, ἔαν τοσοῦτον ἐπολεμείτο καὶ κατεφρονείτο·
ὡς λ. χ. ἔαν οὐδεὶς ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τὸ ὄνομα ἀξιωματι-
κῶς ἢ ἀβουλευτήσῃ ἢ τὸ ὄνομα ἀπατρός· καὶ τὰ ἐθεώ-
ρουν ἕκαστος ὡς ἀντικείμενον χλεύης, ὡς τὸ ὄνομα «Πα-
πίου», ὅθι συνέβαιεν ὥστε οὐδεὶς νὰ γείνη ἀξιωματικῶς,
βουλευτὴς καὶ ἰατρός, εἰ μὴ κατ' ἀνάγκην, καὶ ὅθι τὸ ἐθεώρει
κατάραν.

Πρέπει δὲ ἐν τέλει πάντες νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τὰ συμβαί-
νοντα ταῦτα οἰκτρὰ παρ' ἡμῶν εἶνε ἄλλως ἀντίθετα πρὸς ὅσα
συμβαίνουσιν εἰς πάντα σχεδὸν τὰ ἄλλα κράτη, ἔνθα τὴν
Ἱερουσόλην τὴν ἔχουσιν ὡς προνόμιον ἀναφαίρετον αἱ ἀνώ-
τεροι κοινωνικαὶ τάξεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΦΥΛΑΚΩΝ

(Συνέχεια (ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ κατάστασις τῶν φυλακῶν, ἃς ἐπισκέψθην, εἰς γενικαι-
τάτας γραμμὰς εἶνε ἡ ἑξῆς:

Φυλακαὶ Παλαιῶ Στρατιῶνος

Εἰς κεντρικῶν τῶν Ἀθηνῶν μέρος κεῖται ἡ φυλακὴ αὕτη.

Εἰς δύο διαμερίσματα εἶνε διηρημένη: εἰς τὸ τῶν κατα-
δικῶν καὶ εἰς τὸ τῶν ὑποδικῶν. Εἰς τὸ πρῶτον εἶνε φυλακι-
σμένοι περὶ τοὺς δικασίους· εἰς τὸ δεύτερον δὲν δύναται νὰ
εἶνε ὤρισμένος ὁ ἀριθμὸς. Διότι καθ' ἑκάστην νείο εἰσάγον-
ται καὶ προφυλακισμένοι ἐξάγονται, εἴτε ἀπολυόμενοι κα-
τόπιν ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως, εἴτε εἰς τὴν τῶν καταδικῶν
χωρεῖον κατασάσμενοι. Διὰ τοῦτο εὐρίσκονται καὶ 150 καὶ
200 καὶ πλείονας.

Ἡ κατάστασις ὑπὸ ἐποψῆν διαμονῆς ἀνθρώπων εἰς ἀμφό-
τερα τὰ διαμερίσματα εἶνε οἰκτρὰ.— Ἱγγρασία, μάλιστα δὲ
ἀκαθαρσία καὶ ρυπαρότης ἀφύρητος. Ἀρκεῖ πῶς εἶνε καλὰ
κλεισμένοι ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ εἶνε ἀφαιμένοι εἰς τὰς διαθέ-
σεις των, εἰς τὰς ὀμάδας των. Οὐδεμίαν πρόνοιαν πρὸς ἠθικο-
ποίησιν, οὐδεὶς περιορισμὸς πρὸς συναίσθησιν καὶ μεταμέλειαν.
Τὰ τυχερὰ παιγνίδια δὲν ἐμποδίζονται, αἱ αἰτηρολογίαι καὶ
βλασφημίαι εἶνε τῆς συναστραφῆς των τὸ ἄρτυμα.

Περὶ τοὺς 10 μόνον ἀσχολοῦνται αὐτοβούλως εἰς ἐργα-
σίαν. Τίποτε ὅμως ἔξιον λόγου δὲν παράγουσι.

Πάντες οἱ ἄλλοι διέρχονται τὰς ἡμέρας των ἐν ἀργίᾳ
αὐτοεξουτελιζόμενοι καὶ ὁσημέραι βαρύτερον ἠθικῶς νοσοῦν-
τες.

Καὶ ἡ σωματικὴ των ὑγεία ἀπόλλυται, διότι εἰσπένουσι
δηλητηριασμένον ἀέρα καὶ εἰς ἄτακτον βίον ἐμπίπτουσιν,
ἐμοιβίως παρασυρόμενοι καὶ κατολισθαίνοντες. Οὐδὲν ὑπάρ-
χει τὸ δυνάμενον νὰ τοὺς ἀφυπνίσῃ, νὰ τοὺς συγκινήσῃ, νὰ
τοὺς συκρατήσῃ, νὰ τοὺς ἐπαναγάγῃ.

Διότι πειθαρχία κατὰ παιδαγωγικούς κανόνες δὲν ἀσκεῖ-
ται, καὶ διότι θρησκεία δὲν ὑπάρχει.

Ἔχουν ἱερέα τακτικόν. Ἔχουν ναόν. Ἄλλ' εἰς οὐδὲν
ταῦτα ὠφελοῦσι, διότι κήρυγμα μετανοίας καὶ κατήχησις
τῆς θρησκείας μας δὲν ὑπάρχουσιν, ἐν ᾧ οἱ ἀτυχεῖς αὐτοὶ
ἔχουν ἀνάγκην φωτισμοῦ, ἔχουν ἀνάγκην κατηχήσεως ἐνα-
γνωρίσθαι τὸν Χριστόν, καὶ ἔπειτα δυνηθῶν νὰ τὸν λα-
τρεύουν ἐν προσευχαίς, ἐν ἐκκλησίαις καὶ εἰς τὸν βίον των.
Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν τὸν γνωρίζουν, πῶς νὰ τὸν λατρεύουν;
Ἀγνοοῦντες αὐτὸν ἐντελῶς καὶ ἐν τῇ πλάνῃ τῆς πονηρίας
μένοντες, οὐ μόνον δὲν λατρεύουν τὸν Θεὸν μας, ἀλλὰ καὶ
τὸν ὑβρίζουν.

Διὰ νὰ περιγράψω ἐν λεπτομερείᾳ ὅ,τι ἐκεῖ ἀντελήφθην
καὶ ἠνύνησα δὲν μοι εἶνε δυνατόν· ὅθι ἀποτελεσθῇ τόμος
δλόκληρος, ὃ ὅποιος βεβαίως δὲν ὄθι ὠφελήσῃ περισσώτερον
ἢ τὰς γραμμὰς ταύτας, ἔαν ὑποτεθῇ, ὅτι ὄθι συντελέσουν
αὐταὶ εἰς διέγερσιν προσοχῆς.

Ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ φυλακὴ αὕτη δὲν ἐξετοπίσθη ἐκεί-
θεν, ἀφ' οὗ ἐπὶ τὸ ἀνθρωπινώτερον δὲν κατέστη δυνατόν νὰ
μεταρρυθμισθῇ, καὶ ἀφ' οὗ εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν εὐ-
ρίσκεται καὶ βημάτων ἀπόστασις χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ
Μεγάρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Λέγω τῆς Ἱ. Συνόδου, διότι ἐθεβαίωθην ἐν τῇ πρὸς τὴν
φυλακὴν αὕτην ἐργασίᾳ μου, ὅτι θνήσκουσιν ἐκεῖ ψυχαὶ τῶν
ἐλαεινότερον καὶ ἀπεισιώτερον τῶν θανάτων.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ληφθῇ μία φροντίς καὶ νὰ ἐκλειψῇ ἡ
λύμη αὕτη ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς πρωτεύουσας καὶ νὰ θεθῶν
αὐτοὶ εἰς ἀνθρώπων εἰς ἀνθρωπινὸν μέρος, ἀφ' οὗ κατεδικά-
σθησαν εἰς φυλάκισιν, καὶ οὐχ εἰς τὴν διαφθορὰν ψυχῆς καὶ
σώματος καὶ εἰς τὴν ἀπώλειαν παντός, ὃ,τι διακρίνει τὸν
ἀνθρώπον.

Ναί, ὀφείλουν νὰ ἐκτίσθωσιν τὴν ποιήν των καὶ ἱκανοποιηθῇ
ἡ δικαιοσύνη καὶ νὰ κολασθῶσι, διότι εἰς ἀπροσύνῃν ἐξέπα-
στον καὶ ἐγκλημάτησαν, ἀλλὰ καὶ πρέπει νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς
τὰς οἰκογενείας των ὑγιαίνοντες σωματικῶς καὶ σωφρονούν-
τες πνευματικῶς. Διότι ἄλλως μεταβάλλονται εἰς ἀδικου-
μένους, καὶ τὴν θέσιν των ἐνώπιον τῆς θείας δικαιοσύνης καὶ
τῶν ἀμερολήπτων ἀνθρώπων λαμβάνουν ἄλλοι, ἐὰν ἡ σω-
ματικὴ των ὑγεία ἐλητηριασθῇ, ἢ δὲ ψυχὴ των ἐκφραυσθῇ
καὶ διαφθαρή.

Φυλακαὶ Συγγροῦ.

Ἀνθρωπινὸς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ὁ ἐν αὐταῖς βίος
τῶν ἐγκληματιῶν.— Τίποτος ὑγιεινός.— Καθαριότης ὅσον διὰ
μίαν φυλακὴν καλὴ.

Ἡ ἐκκλησία λειτουργεῖ τακτικῶς.— Τῇ ἐνεργείᾳ τῆς ἐν
Χριστῷ ἀδελφότητος συνέστησε καὶ διατηρεῖ ἡ Κυβέρνησις
νοσοκομεῖον. Οἱ φυλακισμένοι ἀνέρχονται σήμερον εἰς 270.
Καὶ ἐν αὐτῷ κήρυγμα καὶ κατήχησις ὑπὸ εἰδικῶς τεταγ-

μένου ἱερέως δὲν γίνεται. Εἶνε ὅμως τοιαυτὴ ἡ τῆς ὄλης
λειτουργίας κατάστασις, ὥστε δύναται ἐπίσημοι καὶ ἱερο-
κήρυκες μὴ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀπὸ Θεοῦ τεταγ-
μένοι, νὰ ἐπισκεπτόνται τὴν φυλακὴν αὕτην, νὰ ὁμιλῶσι
πρὸς τοὺς ἐγκληματίας καὶ νὰ εἶνε βέβαιοι, ὅτι ἀκούονται
ἐν σαγήνευσιν, ὅτι σώζουσι ψυχὰς.

Κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἠνυῆθην ἐφ' ὅσον δὲν με
ἠμποδίζεν ἀσθένεια σωματικὴ, νὰ ἐπισκεπτόμην τὴν φυλα-
κὴν αὕτην τακτικῶς ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος καὶ νὰ ὁμιλῶ κα-
τηχητικὰς ὁμιλίαις.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ περὶ τῆς φυλακῆς αὐτῆς λόγου δὲν
δύναμαι παρὰ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἔτυχον προθυμίας καὶ προ-
σοχῆς ἐκ μέρους τῶν φυλακισμένων τόσης, ὅσην δὲν εἴρισκει
τις ὁμιλῶν πρὸς τοὺς ἐλευθέρους. Ὁ σεβασμὸς των, ἡ ἀγά-
πη των καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη των ἦτο κατὰ δόλον τὴν ὄραν
τῆς ὁμιλίας μου, τοῦτο δὲ με ἠνάγκασε νὰ συνεχίσω ἐπὶ
τοσοῦτον τὴν πρὸς αὐτοὺς μὴ ὑποχρεωτικὴν ἐργασίαν μου,
καὶ νὰ διακίψω αὐτὴν ἐσχάτως, ὅτε ἀσθένεια μὲ ἔκαμψε νὰ
μὴ ἐπαρκῶ.

Ταῦτα λέγω ἕνα ὑποδείξω, ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει ἑδᾶφος καλ-
λιεργήσιμον, μὴ τυχόν τις ἐκ τῶν ἱκανῶν κηρύκων τοῦ
Εὐαγγελίου θελήσῃ νὰ ἐργασθῇ, ἀφ' οὗ παρὰ τὰς Ἀθήνας
κεῖται ἡ φυλακὴ αὕτη, ἐν Ἀθῆναις δὲ τόσοι καὶ τόσοι ἀνώ-
τεροι καὶ κατώτεροι κληρικοὶ ὑπάρχουν καὶ τόσοι καὶ τόσοι
θεολόγοι.

Βεβαίως καὶ εἰς τὴν φυλακὴν αὕτην ὑπάρχουν ἐλλείψεις
πολλαί, καὶ πρῶτον ἡ τῆς τακτικῆς ἐργασίας, ἡ τῆς ἀπομο-
νώσεως, καὶ ἄλλαι, αἱ ὅποια δὲν τὴν παρουσιάζουσιν, εἰς τὸν
ἀριθμὸς καὶ ἐμβριθῶς μελετῶντα τὰ πράγματα, φυλακὴν
ἠθικοποιούσαν καὶ σωφρονίζουσαν, ἀλλὰ σχετικῶς ὡς ἔχει,
εἶνε φυλακὴ ἀνθρώπων... καὶ λειτουργεῖ κατὰ τὸ
μᾶλλον καὶ ἦττον ἀνθρωπίνως.

Σωφρονιστήριον Αἰγίνης.

Τὸ Σωφρονιστήριον Αἰγίνης, περιλαμβάνει ὑπερτετρακοσίους
καταδικίους. Εἶνε διηρημένον εἰς τέσσαρα διαμερίσματα ὀνο-
μαζόμενα ἀκτίνας.

Ἐκαστον τῶν δωματίων περιλαμβάνει 15, ἢ 20, ἢ 25
καταδικίους. Τὰ δωμάτια εἶνε εὐάερα καὶ φωτεινὰ μὲ τὸ
ἐλάττωμα, ὅτι εἶνε στρωμένα διὰ πλακῶν, αἱ ὅποια
ἀναδίδουσιν ὑγρασίαν καὶ ψυχρῶς.

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ Σωφρονιστηρίου εἶνε ὁ ναὸς σχετικῶς
εὐτρεπισμένος καὶ ἀρκετὰ εὐρύχωρος.

Ἱερεὺς ἔχει διορισθῇ καὶ λειτουργία γίνεται τὰς ἑορταῖς
τακτικῶς. Θρησκευτικὴ ὁμιλία ὑπ' οὐδενὸς οὐδέποτε γίνεται.
Ἐὰν ποτε ἱεροκήρυξ τις διεῖλθῃ ἐκεῖθεν, ἀκούουν ἅπαξ ὅτι
ὑπάρχει Θεὸς καὶ θρησκεία.

Ἄλλὰ τὸ λησιμοῦν τὴν ἐπομένην καὶ ἐπανέρχονται εἰς
τὴν αὐτὴν θρησκευτικὴν ἀγνοίαν καὶ ἀδιαφορίαν καὶ ἐξακο-
λουθοῦν μένοντες οἱ αὐτοὶ ἢ προκόπτοντες εἰς τὸ χεῖρον.—
Ἐξακολουθοῦν τὴν διαφθεύουσαν ἀργίαν των, τὰ ἀποθη-
μιούντα παιγνίδια των καὶ ἐν γένει τὸν τετριμμένον ἐξευτε-
λιστικὸν βίον.

Ἔχει αἰθουσαν ἰδιαίτην Νοσοκομεῖον ἢ ὅποια διατη-

ρεῖται καθαρὰ.— Ἄλλὰ στρώματα καὶ σκεπάσματα δὲν ἔχει
ἀρκετὰ. Ἰδιῶτα ὅσα ἐκ τῶν ἀνεκτόρων μὲ ἐπέτλησαν τὸν
Ἰανουάριον καὶ τώρα.— Καὶ ὁ Διευθυντὴς φροντίζει νὰ λάβῃ
πίστωσιν διὰ σκεπάσματα. Ἄλλ' εἰσέτι δὲν ἐδόθησαν ὅσα
τὰ ἀπρoκτικῶς χρέηματα. Οὕτε ἐδόθησαν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς.
Ἄλλὰ ρυπαρὲ καὶ φθειρωμένους κατάνεινται.

Μεγίστη ἀνάγκη νὰ χρηρηθῇ ἡ Κυβέρνησις συστάσιον
τριπλοσάζουσα τὸ χρηρηγόμενον δεκάλεπτον. Διότι οἱ πλεί-
στοι εἶνε ἐντελῶς ἄποροι, ἢ δὲ ἀνάγκη τοὺς ἐξευτελιζοῦν καὶ
τοὺς διαφθεῖρει ἐντελῶς. Οἱ πλείστοι δὲ εἶνε καχεκτικοὶ
ἐνεκα τῆς στενοχωρίας καὶ τῆς ἀτροφίας. Τὸ συστάσιον ὄθι
σώσῃ τὴν ὑγείαν των καὶ ὄθι συντελέσῃ εἰς τὴν ἠθικότη-
τά των.

Κατὰ τὴν ἀντιληψίν μου καὶ τὰς ἀξιολογήσεις πληροφο-
ρίαις ὁ Διευθυντὴς κ. Νικόλαος Δημητριάδης, ὑποβιβασθεὶς
καὶ μετατεθείς ἐκ τοῦ Σωφρονιστηρίου Κερκίρας, τὸ ὅποτον
δηρῶσεν εὐδοκίμως ἐπὶ εἰκόσιν ἔτη, καὶ ἐνταῦθα ἐραστήρι-
ος καὶ ἀκέραιος ὡς, πολλὰ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατώρθωσεν.

Ἰσοπέδωσε τοὺς ἐν τῷ προκλίῳ λάκκους. Ἐκαθάρισε
τὸ βλόν. Συνέστησε τὸ Νοσοκομεῖον καὶ εἰς ἐνεργίαν ἔχει
τὴν κατασκευὴν δεξιμένων βροχίου βύατος. Καθίσον ἡ ἐλ-
λειψίς βύατος εἶνε πάντοτε ἐπινοητή, ἰδῶ διὰ τὸν καθαρι-
σμὸν τοῦ Σωφρονιστηρίου. Τὸ δὲ μᾶλλον λόγου ἄξιον εἶνε ἡ
ἀστάσις σχολείου διὰ τοὺς ἀγραμμάτους διδασκομένους ὑπὸ
ἐνόσ των ἐγγρημμάτων καταδικῶν Κ. Κωνσταντινίδου. Ἡ
αἰθουσα τοῦ σχολείου εἶνε κλιῶς διεσκευασμένη. Θρηγία
καθαρά, ρητὰ δὲ τοῦ Εὐαγγελίου εἶνε γεγραμμένα εἰς τοὺς
τοίχους. Τεσσαράκοντα ἐν τῷ παρόντι τακτικῶς καὶ ἐπιμε-
λως διδάσκονται. Ἡ δὲ προθυμία εἶνε εἰς τότους πολλοὺς,
ὥστε κατ' ἀνάγκην ὄθι μετεχθῇ τὸ σχολεῖον εἰς ἐτέρην
εὐμετέραν αἰθουσαν, διότι ἡ νῦν ἐπὶ τούτῳ χρησιμοποιο-
μένη δὲν χωρεῖ πλείονας τῶν τεσσαράκοντα.

Τὸ βλόν κτίριον τοῦ Σωφρονιστηρίου εἶνε καταλλήλῳτα-
τον. Χρησιμοποιοῦνται τὰ 2/3 εἰς φυλακὴν καὶ τὸ 1/3 εἰς
στρατώναν. Κατὰ τὴν γινόμεν τὸν πεπειρημένον Διευθυντοῦ
κ. Δημητριάδου εἶνε δυνατόν τὸ κτίριον τοῦτο διὰ ἐσπᾶνης
100 χιλιάδων δραχμῶν νὰ διαρρυθμισθῇ εἰς Σωφρονιστήριον
χωροῦν χιλίους καταδικίους, περιέχον ἐργαστήσια, καὶ κατὰ
τὸ ἕμισυ ἐφαρμάζον τὸ σύστημα τῆς ἀπομονώσεως.

Τιμόθεος Ἀναστασίου

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσόστομου)

Ὅστις κοιμᾶται ὄθι ἐγερθῇ ἐξάπαντος, καὶ τίποτε ἄλλο
δὲν εἶνε ὁ θάνατος, παρ' ὕπνος μικρός. Μὴ μοι εἴπῃς δὲ
τοῦτο, ὅτι οὔτε ἀκούει, οὔτε ὁμιλεῖ, οὔτε βλέπει, οὔτε
αἰσθάνεται ὁ ἀποθνήσκων· διότι οὐδὲ ὁ κοιμώμενος αἰσθάνεται.
Ἐὰν δὲ πρέπει καὶ παράδοξόν τι νὰ εἴπω, τοῦ μὲν κοιμωμέ-
νου καὶ ἡ ψυχὴ κῆται· κοιμᾶται· ὄχι ὅμως καὶ τοῦ ἀποθα-
νόντος, ἀλλ' εἶνε ἀγρυπνος.

Ἄλλ' ὁ ἀποθνήσκων σήπεται καὶ διαλύεται, λέγει, καὶ κόνις γίνεται καὶ τέφρα.

Καὶ τί σημαίνει τοῦτο, ἀγαπήτέ; δι' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα πρέπει νὰ χυθῆτε. Διότι καὶ οἰκίαν ὅταν μέλλῃ τις νὰ ἀνακοδομηθῇ, ἢ ὅποιον ἔχειν σάρα καὶ ἐκαλαιώθη, ἀφ' οὗ ἐκβάλλῃ πρῶτον τοὺς κατοικοῦντας ἐντὸς αὐτῆς, τότε καταρρίπτει τὴν οἰκίαν καὶ τὴν ἀνακοδομεῖ ἐν νέου λαμπρότεραν. Καὶ τοὺς ἐξελεθόντας ἐξ αὐτῆς; δὲν τοὺς λυπεῖ αὐτὸ τὸ ὅποιον γίνεται, ἀλλὰ καὶ περισσότερον τοὺς εὐφραίνει· διότι δὲν προσέουσιν εἰς τὴν κρήμινισιν τὴν ὅποιαν βλέπουσιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν οἰκοδομῆν φρονεῖσθαι, τὴν ὅποιαν δὲν βλέπουσιν. Ὡς οὖν καὶ ὁ Θεὸς οὕτως πως μέλλει νὰ κάμῃ, καταλύει τὸ σῶμα ἡμῶν, καὶ προηγουμένως ἐξάγει τὴν ψυχὴν, ἢ ὅποιον ἐντὸς αὐτοῦ κατοικεῖ, ὡς ἀπὸ οἰκίαν τινα, ὥστε, ἀφ' οὗ οἰκοδομηθῇ αὐτὴν λαμπρότεραν, μὲ περσοτέραν δόξαν νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς αὐτὴν πάλιν. Ἄς μὴ προσέχωμεν λοιπὸν εἰς τὴν κρήμινισιν, ἀλλ' εἰς τὴν μέλλουσαν λαμπρότητα.

Πάλιν, ὅταν ἔχη τις ἀνδριάντα ἀπὸ σωρῆν καὶ τὸν χρῆνον ἐφαρμόζον καὶ εἰς πολλὰ μέρη ἠκρωτισμένον, ἀφ' οὗ συντρίψῃ αὐτόν, εἰς χωνευτήριον τὸν ἐμβάλλει, καὶ ἀφ' οὗ τὸν τήξῃ ὀλοτελῶς, τότε λαμπρότερον τὸν ἀποδίδει. Καθὼς λοιπὸν τὸ νὰ τὸν συντρίψῃ καὶ εἰς χωνευτήριον νὰ τὸν ἐμβάλλῃ, δὲν εἶνε ἀφανισμός, ἀλλ' ἀνακαινισμὸς τοῦ ἀνδριάντος ἐκεῖνου· τοιοῦτοτρόπως καὶ τῶν ἰδικῶν μας σωμάτων ὁ θάνατος δὲν εἶνε ἀπώλεια, ἀλλ' ἀνανέωσις. Ὅταν λοιπὸν ἴδῃς, ὅτι ὡς εἰς χωνευτήριον καταρρέει ἡ σὰρξ ἡμῶν καὶ σήπεται, μὴ περιορισθῆς μέχρι τοῦτου τὸ ὅποιον βλέπεις, ἀλλὰ τὴν χώνουσιν περιμένε· καὶ μηδὲ εἰς τὸ μέτρον τοῦ παραδείγματος τοῦτου νὰ περιορισθῆς, ἀλλ' εἰς τὸ προηγούμενον παράδειγμα νὰ πρέθῃς διὰ τοῦ λογισμοῦ. Διότι ὁ μὲν ἀνδριαντοποιός, ἐὰν ἐμβάλλῃ εἰς τὸ χωνευτήριον χαλκοῦν σῶμα, δὲν σοι ἀποδίδει χρυσοῦν καὶ ἀθάνατον τὸν ἀνδριάντα, ἀλλὰ χαλκοῦν τὸν κάμνει πάλιν· δὲν κάμνει ὅμως οὕτως πως ὁ Θεός, ἀλλ' ἐὰν ἐμβάλλῃ πῆλινον καὶ θνητὸν σῶμα, χρυσοῦν καὶ ἀθάνατον σοι ἀποδίδει τὸν ἀνδριάντα· διότι ἡ γῆ, ἐφ' ἡ ἐδέχθη τὸ σῶμα ὑπὸκειμενον εἰς φθορὰν καὶ εἰς θάνατον, ἀφ' οὗ αὐτὸν καὶ ἀθάνατον τὸ ἀποδίδει.

ΕΝ Τῶ ΦΛΑΒΕΙῶ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡῶ (1)

Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1840, ἐν ἀκμῇ τῆς νεότητος ἡμῶν, ἦμεν ἐν Ρώμῃ. Ἡ γὰρ εἶχε καταλάβει ἡμᾶς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Φλαβίου ἀμφιθέατρον, διαμεινωμένων δ' ἐκεῖ ἐφ' ὧρας πολλὰς μόνον σκεπτόμενοι ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ ἀνθρώπου. Οὐδὲν ἴσως ἄλλο τῆς γῆς μέρος ἐστὶ καταλληλότερον πρὸς τοιαύτας μελέτας. Τὸ Κολοσσαῖον, οὕτως ὠνομάσθη καὶ σήμερον ἐτι ὀνομάζεται τὸ ἀμφιθέατρον τοῦτο, τὸ κολοσσαῖον ἱερεῖον, ὁ τίτλος τῶν αἰμαχορῶν διασκευάσεων μεγαλοπρόσημος λαοῦ, καίτοι ἔρημον καὶ σιωπάζον, καὶ ὅμως ἐκεῖ τοσοῦτοι αἰσχροὶ ἐτελέθησαν ἀγῶνες, ἐκεῖ στρατιᾶ μαρτύρων ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ ἐκθύμως ἀντέδρασαν τὸν θάνατον· ἐκεῖ βροντώδεις ἀλαλαγμοὶ ἀντήχη-

(1) Ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη φέρει πρὸς τὴν πίστιν τὴν ἀληθεῖαν ταύτην διεπίστωση καὶ ὁ ἐπιφανὴς ἡμῶν νομοδιδάκτολος κ. Ν. Σκρίπολος, ἀνὴρ πιστότατος καὶ θεοσεβέστατος. Τὸ παρατιθέμενον αὐτοῦ ἀπόσπασμα πεπελασμένον ἐκ τοῦ προλόγου του εἰς τὸ ὑμ' αὐτοῦ ἐκπονηθὲν πεντάτομον σύστημα τῆς ἐν Ἑλλάδι ἰσχυροῦς ποινικῆς νομοθεσίας.

σαν, ἐκεῖ ἔως καὶ στεναγμαὶ ἀγνοὶ καὶ κρόφιοι ἐν τοῖς σιήθουσιν ἀπεπνίγησαν· οὐδ' αὖτε τῆς γῆς τοσοῦτον οἶμα ἀνθρώπων ἐχούθη ὅσον ἐν τῷ ἀμφιθέατρῳ τοῦτου· ποῦ εἶπεν ὡν ταῦτα πάντα; σιγὴ μοναδική, σιγὴ φεβερὰ, ἅμα δὲ καὶ θεῖόν τι ἀποπνεύουσα ἐν οὐτῷ βλαύσει, σταυρὸς δὲ μόνον παρμεγέθους ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἵματοστάσεως αὐτοῦ ἀμύθη ἐφέρεται. . . Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦτου εἶχομεν προσηλωμένον τὸν νοῦν καὶ τὸ βλέμμα, ὅτε ἡ σελήνη ὅπισθεν τῶν κατάντικων ἡμῶν κατηρειπωμένων ἀψίδων τοῦ κτιρίου ἀνατέλλουσα περιεκύκλωσεν ὡς μυστικῶν φωτὸς ἱερὸς στέφανος τὸ μέτρον τοῦ σταυροῦ. . . Ἰδόντες τὸ σύμβολον τοῦτου τῆς ἀπολυτρόσεως τοῦ ἀνθρώπου διατετυπωμένον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κύκλου καταγαλίζοντες αὐτὸ δίκου τῆς σελήνης, ὡς ἐν μέσῳ στεφάνου ἀενάου νίκης καὶ δόξης, ἰδόντες ἀμφοτέρω ταῦτα μῆνα ἐπιζῶντα μετὰ τοσοῦτους αἰῶνας, ἀφ' οὗ τοσαῦτα ἐπὶ ἀνθρώπων μυριάδες ἦλθον καὶ παρήλθον, ἀφ' οὗ τοσαῦτα ἐπεφάνησαν, ἠκμασαν καὶ παρήκμασαν ἔθνη, ἐν οἷς καὶ αὐτὸ τὸ πάντα τὰ λοιπὰ δουλώσαν, ἀναλογισάμενοι δὲ, ὅτι καὶ νῦν διατελεῖ ἐν τῇ διασπορᾷ ὁ λαὸς ἐκεῖνος ὅστις τὸν Ἰησοῦν ἐσταύρωσε καὶ διὰ τῶν αὐτοῦ χειρῶν εἰργάσθη εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Φλαβίου τοῦτου ἀμφιθέατρον, τοῦ τὸ ὄνομα τοῦ κατακτητοῦ τῆς Ἰουδαίας φέροντος, ἰδακρυσάμενοι καὶ ἐπισχύθημεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Ἐσταυρωμένου.

ΔΩΡΕΑΙ

— Ἀνώνυμος ἐδώρησε πρὸς τὸν Σὺλλογον τῆς Ἀναπλάσεως δρ. δέκα ὑπὲρ τοῦ ἐπαρχιακοῦ αὐτοῦ κηρύγματος.

— Ὁ ἐν Αἰγύπτῳ κ. Χρ. Γεωργιόδης ἐδώρησεν ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἀναπλάσεως φρ. χρ. ἑπτὰ.

ΕΞΕΔΟΘΗ

καὶ τὸ Β'. τεῦχος τοῦ Β'. τόμου τῆς νεοελληνικῆς μεταφράσεως τῶν Ἀπάντων τοῦ ἐν Ἀγίοις Πνεύματος ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χριστοστόμου. — Ἀντίτυπα τοῦ Α'. τόμου πέμπονται ἀντὶ δρ. 10 διὰ τὸ ἑσωτερικόν, φρ. χρ. 10 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ 2 Ἰουλίου
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. Η'. 28—34 καὶ Θ'. 1
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. Γ'. 1—11
Κυριακὴ 3 Ἰουλίου
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. Θ'. 1—8
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. ΙΒ'. 6—14

ΟΙ ΔΙΔΑΧΟΝΤΕΣ

Εἰς τὰς λαϊκὰς σχολὰς τῆς Ἀναπλάσεως, Ἐν τῇ Α' ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον

Ὡρ. 8 — 9 μ. μ.

Κυριακὴ 2 Ἰουλίου Μιχ. Γ. Γαλανός

Ἐν Πειραιεῖ

ἐν τῷ Ζαννεῖῳ Ὁρφάνοτροφείῳ

Ὡρ. 4—5 μ. μ.

Κυριακὴ 2 Ἰουλίου Γ. Μακρῆς